

Visie op vernieuwing van de opleiding voltige-instructeur.

Inleiding

Ingegeven door de ervaring van 30 jaar werkzaam zijn bij een universiteit, deelname aan 5 ORUN/KNHS instructeurscursussen en 10 jaar intensieve betrokkenheid bij de voltigesport heb ik ideeën ontwikkeld voor verbetering van de instructieopleidingen voltige. Ook de moeite die er bij de KNHS gedaan wordt om meer jeugd aan te trekken en waarbij de voltige blijkbaar geheel vergeten wordt, heeft bij mij de behoefte om mijn ideeën te publiceren aangewakkerd. Ik heb geprobeerd deze ideeën via reguliere instanties (Begeleidingscommissie Onderwijs Voltige, bestuur KNHS-voltigevereniging, directeur van de KNHS, en recentelijk nog het nieuwe hoofd van de afdeling opleidingen) in bespreking te krijgen. Dit is tot nu toe niet gelukt. Vandaar dat ik ze nu op mijn eigen website publiceer en mijn visie plaats naast de visie en de uitvoering daarvan, van de KNHS. Ik hoop en vertrouw dat mijn voorstellen tot discussie zullen leiden en dat dan toch de geesten rijp worden voor de zo broodnodige vernieuwing

De afdeling opleidingen van de KNHS, staat op een onwrikbaar standpunt, dat de structuur van de opleidingen van de KNHS voor alle disciplines gelijk moet zijn en dat ook voor de voltige-instructieopleidingen geen uitzonderingen kunnen worden gemaakt. Dit betekent verplichte deelname aan cursusbijeenkomsten waarbij bij theorielessen een docent zijn kennis overbrengt aan de deelnemers en bij de praktijklessen een van de cursisten activiteiten uitvoert, waarbij de andere deelnemers toekijken. De mogelijkheid om de cursisten zelf in de praktijk te laten oefenen is hierdoor gering (2 a 3 keer 10 minuten per cursus)

Van de 180.000 leden van de KNHS zijn er ruim 700 als voltigelid ingeschreven. Een groeiende belangstelling voor de discipline voltige is waarneembaar. Het geringe aantal voltigeurs betekent ook een gering aantal plaatsen waar de cursus voltige-instructeur wordt georganiseerd; meestal is dat er slechts 1. Deelnemers moeten hierdoor vaak grote afstanden afleggen waardoor deelname moeilijk of onmogelijk is. Geïnteresseerden in de cursussen zijn soms verhinderd op de voorgestelde cursusavond. Zij kunnen dan niet, zoals bij de andere disciplines, 30 km verderop, op een andere avond, aan de cursus deelnemen. Zij moeten dan wachten op een nieuwe cursus en hopen op een meer geschikt tijdstip.

De voorkennis van de voltige-instructeur.

De instroom van cursisten voltige-instructeur bestaat uit mensen met verschillende opleiding en ervaring: alumni van LBO, MBO, HBO en universiteit. Ze hebben veel en weinig ervaring met paarden, veel en weinig ervaring met voltige, veel en weinig ervaring met lesgeven, veel en weinig ervaring met het werken met groepen, enz. Al deze cursisten, met verschillende achtergrond en voorkennis, in het zelfde cursusprogramma dwingen leidt tot frustraties, en schrikt ook deelnemers af. Bijvoorbeeld: een A-voltigeur moet meer dan een uur reizen om te “leren” hoe een E-molen moet worden uitgevoerd, of een mevrouw, die al tien jaar een manege runt, moet op reis om te vernemen hoe je paarden moet houden en verzorgen. Voor een aantal, in een voltige-instructeursdiploma geïnteresseerden, kan dit aanleiding zijn om van deelname af te zien.

Modernisering van het onderwijs.

Er zijn in Nederland nauwelijks nog opleidingen waar het “frontaal onderwijs”, waarbij een docent voor de groep staat en via uitspreken van tekst kennis probeert over te brengen, nog een rol van betekenis speelt. Zelfs in het basisonderwijs worden leerlingen gestimuleerd om zelf informatie op te zoeken en te verwerven. In het vervolgonderwijs is dit het meest

gangbare systeem. Het thans in zwang zijnde competentiegericht onderwijs is hierop een vervolg.

Het bijzondere van de voltigesport

Evenals bij de andere disciplines wordt er bij de voltige gestreefd naar een paard dat zich taktmatig, ontspannen, in aanleuning, met schwung, recht gericht en verzameld beweegt. Daar worden voltigepaarden voor getraind.

De voltigeur probeert, tijdens de oefeningen, het paard zo weinig mogelijk te storen en mee te zijn in de bewegingen van het paard. Tot zover de belangrijkste overeenkomsten.

Er zijn ook grote verschillen met de andere disciplines. Het betreft o.a.:

- Het paard loopt altijd op een cirkel.
- Het paard beweegt vooral in stap en galop; tijdens wedstrijden vrijwel uitsluitend in galop en op de linkerhand.
- De voltigeur oefent niet bewust invloed uit op de bewegingen van het paard.
- Het paard wordt beheerst en aangestuurd door een persoon (de longeur) die op de grond staat, op een afstand van 7 a 8 meter.
- Er vindt steeds wisseling van voltigeur plaats.
- Er zijn vaak meerdere voltigeurs tegelijk op het paard.
- De bewegingen van de voltigeurs worden vaak met groot amplitude gemaakt.
- Contact tussen paard en voltigeurs niet alleen met zitvlak en benen, maar met vrijwel alle onderdelen van het lichaam van de voltigeur.
- Voltigeurs verplaatsen zich op over en om het paard.
- Er is directer contact tussen paard en voltigeur omdat een zadel ontbreekt.
- Het op- en afstappen, vindt plaats terwijl het paard zich voortbeweegt.
- Het paard wordt van 3 kanten benaderd.
- Er is veel beweging om het paard.
- Tijdens trainingen zijn meerdere instructeurs en begeleiders tegelijk in de oefenruimte aanwezig.
- Vorderingen van de voltigeur gaan sneller dan die van de ruiter.
- Bij de muzikale ondersteuning van de voltigesport moet het ritme van het paard **en** het bewegingspatroon van de voltigeurs in een en hetzelfde muziekstuk gevonden worden.
- De voltige-instructeur hoeft tijdens de lessen de voltigeur niet te leren hoe hij invloed uit kan oefenen op de bewegingen van het paard.
- Verreweg het grootste deel van de training van het voltigepaard zal buiten de voltigelessen plaatsvinden. Tijdens de voltigelessen is de voltige-instructeur gericht op het verantwoord aanleren van de juiste handelingen en bewegingen aan de voltigeurs.

Samengevat

De voltigesport heeft betrekkelijk weinig beoefenaren en is een kleine discipline binnen de KNHS. De belangstelling voor deze vorm van paardensport is groeiende, wat blijkt uit een toename van het aantal voltigeleden per voltigevereniging en een toename van het aantal voltigeverenigingen. Deze groei van de voltigesport stagneert door gebrek aan gekwalificeerde voltige-instructeurs. Er is wel belangstelling voor deelnemen aan een cursus maar de cursus gaat vaak niet door vanwege een te gering aantal inschrijvingen. Ook komt het voor dat de kandidaat-cursist niet kan deelnemen vanwege het niet aanwezig kunnen zijn op het vastgestelde cursustijdstip en/of de cursusplaats. Ook haken kandidaat deelnemers af omdat de inhoud van de cursus al grotendeels bekend is en het deelnemen aan de cursus, alleen voor het behalen van een diploma, een te grote inspanning in tijd en geld wordt gevonden.

De voor de cursus voltigeleider niveau 2 2007-2008 aangekondigde vernieuwing is nauwelijks waar te nemen. Nog steeds het gelijke aantal centrale lessen voltige en longeren, nauwelijks les in didactiek, nauwelijks gelegenheid het lesgeven te oefenen. Ook het praktijkexamen is nog het zelfde: training/les alleen op de grond en de oefenton en niet op het paard. Wel nieuw was, dat de docent longeren de kandidaten nog aanwijzingen gaf vlak voor het examen, toen de opdrachten al bij de kandidaten bekend waren. Het is alsof een motorrijbewijs wordt toegekend op grond van het fietsen op een afgesloten plein. De wijziging zit er in dat in het verleden de lessen allemaal werden verzorgd door mensen met instructie- én voltige-ervaring (Rob de Bruin en Lammert Haanstra) en nu door mensen met voltige ervaring (Roos Slottje en Diana van Klaveren) en een instructeur zonder voltige-ervaring (Wim Bonnhof). Dat de KNHS de instructie toevertrouwt aan Roos Slottje, die geen instructieopleiding heeft, wekt verbazing.

Over het cursusboek: zie downloads "*Het cursusboek van de KNHS.pdf*"

Regelmatig worden cursussen afgelast wegens gebrek aan aanmeldingen. Er zijn nog steeds een aantal aspirant-voltigeleiders, die nog geen gelegenheid hebben gehad hun opleiding af te maken. En daar zijn dan nu ook weer een aantal niveau 2 instructeurs bijgekomen. Uitzicht op een niveau 3 cursus is er nog niet.

Er zal een ingrijpende wijziging van de cursusopzet moeten komen: meer aandacht voor de didactiek, meer aandacht voor (on)mogelijkheden van het trainen van de voltigeur, meer zelfstudie, stages bij goed functionerende instructeurs/verenigingen in de regio, kwalitatief goede cursushandleiding, profiteren van de ervaringen van de turnbond.

Een nieuwe opzet

Allereerst zal een duidelijke beschrijving moeten worden gemaakt van de kennis en vaardigheden van de gediplomeerden, de zogenaamde profielen of eindtermen. Het wordt dan voor de cursist duidelijk wat hij/zij minimaal moet kennen en kunnen aan het eind van de cursus. De examens zullen ook zo moeten worden ingericht dat duidelijk wordt dat de gediplomeerde aan de standaard voldoet.

In 2006 heb ik al de profielen beschreven gebaseerd op de door NOC/NSF voorgeschreven structuur van opleidingen voor sportleider, niveau 1 t/m niveau 5. De KNHS heeft besloten geen niveau 1 opleiding te gaan verzorgen. De BOV, waar ik toen lid van was, en de verantwoordelijken binnen de KNHS stemden met de profielbeschrijvingen in. Daarna is er, zover mij bekend, niets meer mee gebeurd.

Ook zal er duidelijk en volledig schriftelijk studiemateriaal moeten komen voor het onderdeel voltigetechniek en voor het onderdeel pedagogiek en didactiek.

Hieronder volgen de profielbeschrijvingen, op details afwijkend van die van eind 2006 als gevolg van voortschrijdende inzichten. Er is getracht de verschillende niveaus goed op elkaar te laten aansluiten. De niveau 2 cursus zal vooral gericht zijn op het opleiden van beginnende instructeurs: assistenten van de hoofdtrainer (niveau 3 of hoger). In de praktijk zal dit neerkomen op gevorderden voltigeurs en ouders van voltigeurs. Het is niet mogelijk om in één cursus zowel de training van het paard als de training van de voltigeurs voldoende te behandelen. Er is voor gekozen om in deze cursus vooral de nadruk te leggen op het trainen van de voltigeurs. Kennis van anatomie, trainingsmogelijkheden, belastbaarheid, voor voltige benodigde vaardigheden, enz zullen in deze cursus de nadruk krijgen. Hiervoor zal ook de turnbond om advies worden gevraagd. De kennis van het paard zal beperkt kunnen blijven tot die kennis die nodig is om met het paard om te kunnen gaan. Het longeren kan beperkt

worden tot het correct hanteren van longeerlijn en voltigeerzweep en het op beide handen longeren van een ervaren voltigepaard.

In de niveau 3 cursus komt de nadruk meer te liggen op kennis van het paard en het trainen en verbeteren van het voltigepaard. Deze kennis zal te vergelijken zijn met een instructeur dressuur niveau 3. Training van voltigeurs tot het hoogste wedstrijdniveau zal een vervolg zijn op de kennis van niveau 2. De idee hierachter is, dat per vereniging één niveau 3 (of hoger) instructeur functioneert, die tevens leiding geeft aan een of meer niveau 2 instructeurs en verantwoordelijk is voor de opleiding en training van de paarden.

De niveau 4 cursus is bestemd voor niveau 3 instructeurs die hun kennis en vaardigheden nog verder willen uitbreiden, leiding willen geven aan een grote voltigevereniging en/of regionaal werkzaam willen zijn.

Opleidingsprofiel voltige-instructeur niveau 2.

Beginnend trainer/leider voltige. Voert trainingen/lessen uit en leidt voltigeurs tijdens wedstrijden onder leiding en begeleiding van een voltige-instructeur niveau 3 of hoger. Hij werkt nagenoeg zelfstandig op basis van door anderen opgestelde trainingsschema's of onder supervisie van een daartoe gekwalificeerde trainer. Heeft een rol bij het bewaken van waarden en normen, veiligheid en hygiëne. Houdt rekening met de beleving en verwachting van sporters. Draagt geen eindverantwoordelijkheid.

Kerntaken:

1. Begeleidt voltigeurs
2. Verzorgt (een deel van) trainingen/lessen
3. Begeleidt voltigeurs bij wedstrijden
4. Assisteert bij activiteiten in de vereniging.

M.b.t. het paard

- Is bekend met en heeft inzicht in de welzijnseisen, de aard en de anatomie van het paard .
- Is bekend met en heeft inzicht in de omgang, de verzorging en het harnachement van het voltigepaard.
- Is bekend met en heeft inzicht in de verschillende gangen van het paard.
- Is bekend met de begrippen takt, losheid, impuls, stelling, buiging en aanleuning.
- Is bekend met en heeft inzicht in de belastbaarheid van het voltigepaard tijdens training en wedstrijden.
- Heeft inzicht en vaardigheid in het correct hanteren van longeerlijn, voltigeerzweep, bijzetteugels en stemhulpen.
- Heeft inzicht en vaardigheid een ervaren voltigepaard te longeren in stap, draf en galop, op beide handen, ook gecombineerd met voltigeurs.
- Heeft inzicht en vaardigheid een paard verantwoord op te warmen en los te werken voor voltigelessen en wedstrijden.
- Heeft inzicht en vaardigheid in het vertrouwd maken van voltigeurs met de correcte omgang met het paard.

M.b.t. voltige.

- Kent de geschiedenis van het voltigeren en is op de hoogte van de organisatie van de voltigesport.
- Kent het wezenlijke van de voltigesport en kan dat aan anderen duidelijk maken.
- Is bekend met en heeft inzicht in de didactiek, pedagogiek en dynamiek van groepen.
- Is in staat een voltigegroep enthousiast te maken en te houden.

- Is in staat om de ouders en verzorgers van voltigeurs te informeren en met hen te overleggen over de gang van zaken rond de voltigesport en de contacten met hen te onderhouden.
- Is bekend met en heeft inzicht in de psychomotorische ontwikkeling van de verschillende leeftijdsgroepen.
- Heeft basiskennis en inzicht in de bouw van de mens (anatomie)
- Heeft basiskennis en inzicht in de motorische ontwikkeling en de beweging van de mens.
- Heeft basiskennis en inzicht in het gedrag van de mens als individu en in groepsverband.
- Heeft kennis en inzicht in de opvoedkunde en de ontwikkelingsfasen van de mens
- Is bekend met en heeft inzicht in het ontwikkelen van evenwicht, coördinatie, reactie, lenigheid, kracht, snelheid en gevoel voor beweging van de voltigeurs.
- Heeft kennis en inzicht van biodynamica in relatie met voltigeren.
- Is bekend met en heeft inzicht in oefeningen ten behoeve van het opwarmen en los maken en los houden van de spieren van de voltigeurs tijdens de gehele les.
- Is bekend met en heeft inzicht in het oefenen van het verantwoord landen bij afsprongen en valtechnieken.
- Heeft kennis van het disciplinereglement tot en met het wedstrijdniveau D
- Is bekend met de begrippen statische en dynamische oefeningen en kan de begrippen aan de voltigeurs overbrengen.
- Is in staat om geplande oefeningen aan de actualiteit aan te passen.
- Is bekend met en heeft inzicht in de voltigeoefeningen tot en met het wedstrijdniveau D. Hij is in staat om deze oefeningen via voorbereidende en basisoefeningen door de voltigeurs te laten uitvoeren al naar gelang het niveau van vaardigheid en getraindheid. Hij zorgt waar nodig voor hulp en ondersteuning bij de uitvoering van de oefeningen. Oefeningen kunnen worden uitgevoerd op de grond, op de oefenton en/of op het paard.
- Is bekend met en heeft inzicht in de voor de vrije oefeningen beschikbare op- en afsprongen en posities en overgangen op het paard.
- Is in staat de voltigeurs te motiveren om zelf en gezamenlijk een vrije oefening samen te stellen, de choreografie te ontwerpen en de muziek te kiezen.
- Is bekend met en heeft inzicht in de opbouw, samenstelling, muziekkeuze voor de vrije oefeningen.
- Is in staat om de vrije oefeningen af te stemmen op het trainingsniveau van het paard en van de voltigeurs.
- Is in staat om de angsten en onzekerheden van de voltigeurs te herkennen en daar naar te handelen.
- Is bekend met en heeft inzicht in de belasting voor het paard van de verschillende voltigeoefeningen en kan de oefeningen waar nodig en gewenst aanpassen.
- Is in staat om groepen voltigeurs op wedstrijden op correcte wijze te leiden en te presenteren, te zorgen voor de juiste papieren en de behaalde resultaten aan de voltigeurs te verduidelijken.

M.b.t. didactiek

- Kennis en inzicht in de verschillende instructiemethoden en –toepassingen hiervan in de voltigesport.
- Vaardigheid in het opbouwen van een les op een zodanige wijze dat doelen worden gesteld en door middel van een systematische werkwijze worden nagestreefd en geëvalueerd.

- Kennis en inzicht in het analyseren van de mogelijkheden van voltigeurs en het afstemmen van de training daarop.
- Kennis en inzicht in het systematisch trainen van de voltigeurs voor zowel de korte als middellange termijn.
- Kennis en vaardigheid om de oefeningen met veel variatie en in spelvorm, met en zonder hulpmiddelen, te laten uitvoeren.
- Kennis en inzicht om geplande oefeningen aan actuele omstandigheden aan te passen.

M.b.t. de omgeving

- Is bekend met en heeft inzicht in veel voorkomende blessures en is in staat eerste hulp te verlenen in bijzonder bij kneuzingen en verstuikingen in de gewrichten van armen en benen Is bekend met en kan de ICE-regel toepassen.
- Is bekend met en heeft inzicht in een veilige omgeving voor paard en voltigeurs.
- Heeft enige kennis over omstandigheden en eisen m.b.t. ARBO
- Heeft vaardigheid in het ondersteunen, uitdragen en uitvoeren van het beleid van de vereniging.
- Is in staat om als voorbeeld te dienen voor de voltigeurs.
- Is in staat om op bekwame wijze te communiceren
- Heeft inzicht in het menselijk karakter.
- Heeft interesse in paard en voltigeurs
- Is in staat zich open te stellen voor zijn omgeving
- Is in staat zich aan te passen aan wisselende omstandigheden.
- Is in staat beslissingen te nemen.
- Heeft affiniteit met de paardensector
- Is in staat wedstrijden (mede) te organiseren.

Opzet van de cursus.

Er zal één cursusleider worden aangesteld die coördineert en verantwoordelijk is voor een goed verloop van de cursus. Hij heeft een E-mail adres en/of een site waarop vragen kunnen worden gesteld en behandeld.

Er worden 6 x 3 uur centrale cursusbijeenkomsten worden gehouden. (6 avonden of 3 zaterdagen).

1ste avond: introductie, uitleg over de cursus, stage, examen, enz. Didactiek

2de avond: warming-up en plicht.

3de avond: tussenevaluatie en kür.

4de avond: Paardenkennis en longeren.

5de avond: EHBSO en kür.

6de avond: evaluatie, uitleg over examen, beantwoorden van vragen.

Daarnaast stages bij ervaren voltigeleiders in eigen regio waar minimaal 5 volledige lessen worden gegeven waarvan minimaal 1 aan een D-team (of hoger).

Examen.

Schriftelijk: theorie

Praktijk:

- Longeren van ervaren paard in stap draf en galop op beide handen. Minimaal 2 x van hand veranderen.
- Longeren van paard met voltigeurs.
- Instructie aan voltigeurs: warming-up en oefeningen op de ton.

- Instructie aan voltigeurs: oefeningen op het paard. Paard wordt gelongeerd door andere cursist.

Opleidingsprofiel voltige-instructeur niveau 3

Geeft zelfstandig trainingen/lessen aan groepen en/of individuen. Is in staat lessen methodisch op te bouwen. De lessen kunnen tot het hoogste wedstrijdniveau verzorgd worden. Hij geeft zo nodig leiding aan instructeurs niveau 2.

Het bestuur van de vereniging is op te vatten als werkgever; hieraan is de voltigeleider niveau 3 verantwoording schuldig. Hij geeft zelfstandig training/les en begeleiding bij wedstrijden. Geeft supervisie aan voltigeleiders niveau 2.

Kerntaken

1. Stimuleert de ontwikkeling van (jeugdige) voltigeurs
2. Geeft training/lessen
3. Coacht bij wedstrijden
4. Organiseert activiteiten in de vereniging
5. Stuurt instructeurs niveau 2 aan.
6. Zorgt voor de training van het voltigepaard.

Opleidingsprofiel.

M.b.t. het paard

- Heeft kennis en inzicht in de levensfuncties van het paard (fysiologie)
- Heeft kennis en inzicht in de bouw van het paard (anatomie)
- Heeft kennis en inzicht in de verzorging van het paard
- Heeft kennis en inzicht in de voedingsmiddelen en hun werking
- Heeft kennis en inzicht in het fysiek, geestelijk en sociaal welbevinden van het paard.
- Heeft kennis en inzicht in de bewegingen van het paard.
- Heeft basiskennis van afstamming en genetische aanleg
- Heeft kennis en inzicht in het gedrag van paarden, individueel en in de groep.
- Heeft kennis en inzicht in het op een methodische wijze africhten/trainen en op een hoger prestatieniveau brengen van voltigepaarden overeenkomstig de aan de instructeur dressuur niveau 3 te stellen eisen.

M.b.t. de voltigeurs

- Heeft ruime kennis en inzicht in de didactiek, pedagogiek en dynamiek van groepen.
- Is in staat om voltigegroepen enthousiast te maken en te houden.
- Heeft voldoende kennis en inzicht om het niveau van de voltigeurs en hun ontwikkelingsmogelijkheden in te schatten.
- Heeft kennis van het discipline reglement tot en met de hoogste wedstrijdklasse.
- Heeft kennis en inzicht in de mogelijkheden om de voltigeur te trainen voor bepaalde voltigeoefeningen.
- Heeft kennis en inzicht om voltigeurs voor te bereiden op een wedstrijd. Kan de daarvoor benodigde trainingsschema's opstellen zowel voor individuen als voor teams.
- Heeft kennis van de gang van zaken op een wedstrijd.

M.b.t. didactiek

- Heeft kennis en inzicht in de verschillende instructiemethoden en toepassing hiervan in de voltigesport t.b.v. de gevorderde voltigeur.
- Heeft kennis en inzicht in het gebruik en positioneren van lesmaterialen

- Heeft vaardigheid in het opbouwen van een les op een zodanige wijze dat doelen worden gesteld en door middel van een systematische werkwijze worden nagestreefd en geëvalueerd.
- Heeft kennis en vaardigheid in het overdragen van wat gedaan en hoe gehandeld moet worden. Controleert of de aanwijzingen over komen. Houdt rekening met de verschillen tussen paarden en tussen voltigeurs.
- Kennis en inzicht in de wijze waarop communicatie tot stand komt. Vaardigheid om goed te communiceren.
- Heeft kennis en vaardigheid in het stimuleren van de voltigeurs.
- Heeft kennis en vaardigheid in het handelen en/of redeneren vanuit aangenomen beginselen, gericht op de omgang met voltigeurs en paard (consequent zijn)
- Heeft kennis en vaardigheid in het op een methodische wijze naar een hoger niveau brengen van paard en voltigeurs.

M.b.t. de omgeving.

- Is in staat eerste hulp bij ongelukken te verlenen (EHBO-diploma)
- Vaardigheid in het organiseren van een les op een zodanige wijze dat de veiligheid van paard en voltigeurs is gewaarborgd.
- Heeft kennis van de omstandigheden en eisen m.b.t. de ARBO
- Heeft kennis en vaardigheid in het ondersteunen van de vereniging bij het uitdragen en uitvoeren van het beleid.
- Is in staat als voorbeeld te dienen voor de voltigeurs.
- Is in staat op bekwame wijze te communiceren.
- Heeft inzicht in het menselijk karakter.
- Heeft interesse in paarden en voltigeurs
- Is in staat en bereid zich open te stellen voor de omgeving
- Is betrouwbaar.
- Is in staat om te gaan met spanning en druk uit de groep en uit de omgeving.
- Is instaat zich makkelijk aan te passen aan wisselende omstandigheden.
- Is instaat de juiste beslissingen te nemen.
- Heeft affiniteit met de paardensector.
- Is in staat wedstrijden te organiseren en de daarbij betrokkenen aan te sturen.

Opzet van de cursus.

Ook voor deze cursus zal een cursusleider worden aangesteld analoog aan die voor de niveau 2 cursus. Er zullen ook weer 6 centrale bijeenkomsten zijn, maar nu op zaterdag vooral gericht op kennis en training van het voltigepaard. EHBSO zal hier geen onderwerp zijn omdat de niveau 3 instructeur in het bezit moet zijn van een officieel EHBO-diploma. De overige tijd zal worden besteed bij een vereniging met een B en/of A-team.

Examen.

Schriftelijk: theorie

Praktijk:

- Longeren van 2 paarden waarbij duidelijk gewerkt wordt aan de verbetering van de bewegingen van het paard. Examinator verstrekt pas een opdracht als hij het paard bij de eerste kandidaat heeft zien lopen.
- Lesgeven in warming-up en oefeningen op de ton op minimaal B-niveau
- Lesgeven aan voltigeurs op het paard op minimaal B-niveau. Paard wordt gelongeerd door andere cursist.

De lessen en het examen longeren en trainen van het paard zouden eventueel gecombineerd kunnen worden met de andere disciplines. Voor een met goed gevolg afgelegd examen zou hiervoor een apart certificaat kunnen worden afgegeven.

Opleidingsprofiel voltige-instructeur niveau 4.

De voltige-instructeur niveau 4 is werkzaam in de top van de breedtesport. Werkt doorgaans met geselecteerde voltigeurs en is gericht op de wedstrijdsport.

Het bestuur van de vereniging is op te vatten als werkgever. Hieraan is de voltige-instructeur niveau 4 verantwoording schuldig. Hij/zij is verantwoordelijk voor training en coachen van de selectieteams en –voltigeurs. Binnen de vereniging is de voltige-instructeur niveau 4 vaak de hoogst gekwalificeerde trainer. Hij adviseert bestuur en/of technische commissie over het technisch beleid zoals de doorstroming van de voltigeurs. Hij scout talent en beoordeelt de ontwikkelingsmogelijkheden van de voltigeurs. Hij stuurt lager gekwalificeerde instructeurs aan. Hij is verantwoordelijk voor de training van het voltigepaard.

Kerntaken.

1. Stimuleert sportieve ontwikkeling van specifieke (groepen) voltigeurs.
2. Geeft training en lessen aan specifieke (groepen) voltigeurs.
3. Coacht specifieke (groepen) voltigeurs.
4. Scout voltigeurs en paarden
5. Traint voltigepaard(en) voor de hoger geklasseerde voltigeurs
6. Ontwikkelt en voert sporttechnisch beleid uit.
7. Werkt samen met begeleidingsteam en onderhoudt externe contacten.
8. bevordert competentie ontwikkeling van sporttechnisch kader.

Opleidingsprofiel

M.b.t. het paard.

- Heeft uitgebreide kennis en inzicht in de anatomie en fysiologie van het paard
- Heeft uitgebreide kennis en inzicht in de geschiktheid van het paard voor de (top) voltigesport.
- Heeft uitgebreide kennis en inzicht in de verzorging van paarden die topprestaties leveren.
- Heeft uitgebreide kennis en inzicht in methoden en systemen om het voltigepaard te trainen voor topprestaties (conditie, takt, ontspanning, aanleuning, “schwung”, recht richten en verzamelen.
- Heeft kennis en inzicht om het voltigepaard op het juiste moment tot een topprestatie te brengen
- Is bekend met het FEI reglement met betrekking tot het (voltige)paard.
- Is bekend met regels voor vervoer en starten van voltigeurs in het buitenland.

M.b.t. voltigeurs

- Heeft uitgebreide kennis en inzicht in de bouw van de mens (anatomie)
- Heeft uitgebreide kennis en inzicht de beweging en de motorische ontwikkeling van de mens
- Heeft uitgebreide kennis en inzicht in de biomechanica van het voltigeren
- Heeft kennis en vaardigheid in het inschatten van de ontwikkelings- en trainingsmogelijkheden van voltigeurs.
- Heeft uitgebreide kennis en inzicht in het scala aan trainingsoefeningen gerelateerd aan de ontwikkeling van (top)voltigeurs.

- Heeft uitgebreide kennis en inzicht om voltigeurs op het juiste moment tot topprestaties te brengen
- Heeft kennis van het nationale en internationale voltigereglement.
- Heeft kennis en vaardigheid in het organiseren van nationale en internationale voltigewedstrijden.

M.b.t. didactiek.

- Heeft uitgebreide kennis en inzicht in de verschillende instructiemethoden en – toepassingen hiervan in de voltigesport.
- Kan les en leiding geven aan lager geschoold kader van de vereniging.
- Heeft vaardigheid in het stimuleren van voltigeurs en het lager geschoold kader van de vereniging.

M.b.t. de omgeving

- Is in het bezit van een geldig EHBO-diploma
- Is bekend met voorschriften van de Arbo-wet.
- Vaardigheid in het initiëren. Ondersteunen en uitdragen en uitvoeren van het beleid van de vereniging.
- Is in staat om op bekwame en doelmatige wijze te communiceren.
- Stelt zich open voor zijn omgeving
- Is betrouwbaar
- Is in staat om te gaan met spanning en druk uit de omgeving.
- Is in staat om doelmatig te reageren op wisselende omstandigheden.
- Is in staat om weloverwogen beslissingen te nemen.

Opzet van de niveau 4 cursus.

Analoog aan de andere cursussen wordt een cursusleider aangesteld met de nodige internetfaciliteiten. Er zijn nu 2 lesavonden; 1 aan het begin van de cursus en 1 aan het eind van de cursus. De overige tijd wordt besteed aan stages bij trainers in binnen- en buitenland in overleg met de cursusleider.

Examen.

Theorie: maken van een werkstuk

Praktijk:

- Verslag van de stages in de vorm van een handleiding voor voltigeactiviteiten. De gebundelde verslagen zullen de basis vormen voor een instructieboek, overeenkomstig de onlangs door de minister van onderwijs geopperde ideeën over het tot stand komen van lesmateriaal. Op voltigekennis.nl is ook al een poging in die richting gedaan.
- 45 minuten les geven aan een B-team op de grond, op de ton en op het paard
- Longeren van 2 voltigepaarden.

Tot slot.

Het bovenstaande bevat ideeën om de opleiding van voltige-instructeurs te verbeteren en niet steeds door gebrek aan deelnemers uit te stellen. Ik hoop dat het aanleiding is om een brede discussie te starten over dit onderwerp. Voor opmerkingen en suggesties hou ik mij van harte aanbevolen.

Leo Langelaan.

Randwijk, januari 2009.